Canon de rugăciune către Sfinţii împăraţi, întocmai cu apostolii, Constantin († 337) şi mama sa, Elena (†327)

(s.v. 21 mai/ s.n. 3 iunie)

Sfinţii împăraţi Constantin († 337) şi Elena (†327) - ocrotitori ai creştinătăţii (s.v. 21 mai/ s.n. 3 iunie):

https://www.academia.edu/102837093/Sfin%C5%A3ii_%C3%AEmp%C4%83ra%C5%A3i_Constantin_337_%C5%9Fi_Elena_327_ocrotitori_ai_cre%C5%9Ftin%C4%83t%C4%83%C5%A3ii_s_v_21_mai_s_n_3_iunie_

https://archive.org/details/sf.-constantin-si-elena

***

Materiale despre Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena:

https://independent.academia.edu/emystea/Sf-Constantin-%C5%9Fi-Elena-(21-mai)

https://archive.org/details/@steaemy?query=Constantin+Elena

https://www.slideshare.net/steaemy1/search_my_uploads?type=&new=&q=Elena

&&&

Sfântul Constantin cel mare (306-337) a fost fiul lui Constanţiu Chlor şi al cinstitei Elena. După moartea tatălui său a luat stăpânirea împărăţiei, cu învoirea întregii oştiri, însă auzind Maxenţiu acest lucru, a pornit război împotriva sa. Acesta, ştiind că oştirea sa este mai slabă decât cea a lui Maxenţiu, s-a rugat lui Dumnezeu şi ca răspuns la rugăciunile lui a văzut ziua, în amiaza mare, o cruce luminoasă strălucind pe cer, pe care scria cu slove alcătuite din stele: „Prin acest semn vei învinge!” Punând el pe steaguri semnul crucii şi monograma lui Hristos, l-a biruit pe Maxenţiu la Pons Milvius în anul 312. Fericitul Constantin a dat în anul 313 o hotărâre prin care acorda libertate deplină creştinilor în întreg Imperiul Roman, cunoscută sub denumirea de Edictul de la Milano. Mai târziu, împăratul Constantin a mutat capitala imperiului de la Roma pe malul Bosforului, la Constantinopol, el întemeind prima cetate creştină din istorie. Tot în timpul său s-a ţinut şi Sinodul I Ecumenic, la Niceea, în anul 325, în cadrul căruia a fost condamnată erezia lui Arie. Sfântul Constantin a fost îndrumat în viaţa sa de evlavia mamei sale, Elena, care mergând la Ierusalim a descoperit locul Golgotei, al Sfântului Mormânt şi lemnul Sfintei Cruci. Fragmente din moaştele Sfinţilor împăraţi Constantin şi Elena se găsesc şi la Catedrala Patriarhală din Bucureşti.

***

Troparul Sfinţilor mari împăraţi, întocmai cu apostolii, Constantin şi mama sa, Elena: Chipul Crucii Tale pe cer văzându-l şi ca Pavel chemarea nu de la oameni luând, cel între împăraţi apostolul Tău, Doamne, împărătească cetate în mâinile Tale o a pus. Pe care păzeşte-o totdeauna în pace, pentru rugăciunile Născătoarei de Dumnezeu, unule Iubitorule de oameni.

&&&

Cântarea 1

Irmos: Apa trecând-o ca pe uscat şi din răutatea egiptenilor scăpând, israeliteanul striga: Izbăvitorului şi Dumnezeului nostru să-I cântăm.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Unule Împărate Ceresc, din păcatul cel ce împărăteşte acum întru mine, pentru rugăciunile robilor Tăi, mântuieşte-mi smeritul meu suflet.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Râvnitor fiind de împărăţia cea de sus, fericite Constantine, Împăratului şi Stăpânului tuturor cu minte curată crezând ai slujit Lui.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu lumina cea dumnezeieşte stăpânitoare luminându-te, întunericul necunoştinţei ai lăsat cu adevărat, de Dumnezeu înţelepţită Elena, şi după adevăr Împăratului veacurilor ai slujit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ceea ce eşti uşă a dumnezeiescului Răsărit, deschide-mi uşile pocăinţei şi din uşile păcatului celui de moarte purtător, cu mijlocirea ta, mântuieşte-mă, Stăpână.

Cântarea a 3-a

Irmos: Doamne, cel ce ai făcut cele de deasupra crugului ceresc şi ai zidit Biserica, Tu pe mine mă întăreşte întru dragostea Ta; că Tu eşti marginea doririlor şi credincioşilor întărire, «Unule, iubitorule de oameni».

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Răsplătirile cele cereşti a dobândi te-ai nevoit; pentru aceasta Celui ce te-a chemat, de Dumnezeu înţelepţite ai urmat şi întunericul şi înşelăciunea date ţie de la părinţi ai lăsat şi luminător întru dumnezeiescul Duh, te-ai făcut.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

De Hristos lipindu-te şi întru Dânsul toată nădejdea punându-ţi prea cinstită, la sfinţitele Lui locuri ai ajuns, întru care prea cinstitele patimi întrupându-se le-a răbdat Cel bun.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arma cea de mântuire, biruinţa cea nestricată, nădejdea creştinilor, cinstita Cruce cea ascunsă prin pizmă, tu o ai arătat, cu dumnezeiască dragoste fiind aprinsă, de Dumnezeu fericită.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Din sfinţita petrecere căzând eu, Preacurată, m-am alipit lângă animale şi osândit tot m-am făcut. Ceea ce ai născut pe Judecătorul, de toată judecata scapă-mă şi mă mântuieşte.

Cântarea a 4-a

Irmos: Am auzit, Doamne, taina rânduielii Tale, am înţeles lucrurile Tale şi am prea slăvit Dumnezeirea Ta.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Din cer, ca şi pe Pavel de demult, te-a vânat Hristos Domnul, Constantine, învăţându-te să-L cinsteşti pe acest Împărat unul.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu prea luminat semn din stele, fericite, Hristos, Soarele, te-a luminat şi luminător pe tine celor întunecaţi te-a arătat.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Şi după deprinderi şi după dumnezeieştile fapte, ai fost iubitoare de Dumnezeu şi vrednică de minune, fericită. Pentru acesta cu credinţă pe tine te mărim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Arătat-ai acum dumnezeiasca biruinţă a Crucii cea ascunsă de mulţi ani; prin care ne-am mântuit şi din înşelăciunea demonică ne-am izbăvit.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Luminează sufletul meu cel întunecat cu greşelile, ceea ce ai născut pe Soarele dreptăţii, pururea Fecioară.

Cântarea a 5-a

Irmos: Mânecând strigăm Ţie, Doamne, mântuieşte-ne pe noi. Că Tu eşti Dumnezeul nostru, afară de Tine pe altul nu ştim.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Mânecând la Soarele cel neapus şi Stăpânul, împărate de Dumnezeu înţelepţite, de lumină plin te-ai făcut.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Împreunatu-te-ai, Elena, cu Cetele celor fără de trupuri lui Dumnezeu slujind cu faptele tale cele îmbunătăţite.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dragostea şi milostivirea cea desăvârşită, ca o porfiră purtând, te-ai sălăşluit acum întru Împărăţia cea de sus.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Sufletul meu cel prin îndemnarea şarpelui întinat cu desfătări trupeşti, curăţeşte-l, Fecioară, prea curată.

Cântarea a 6-a

Irmos: Rugăciunea mea voi înălţa către Domnul şi Lui voi spune scârbele mele; că s-a umplut sufletul meu de răutăţi şi viaţa mea s-a apropiat de iad, şi ca Iona mă rog: Dumnezeule, din stricăciune scoate-mă.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Adunat-ai, fericite, sobor de părinţi, de Dumnezeu purtători cu prea mărire şi printr-înşii, Constantine, inimile tuturor cele înviforate le-ai întărit să slăvească pe Cuvântul întocmai cinstit cu Cel ce L-a născut şi pe un scaun şezător.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Crezând întru Domnul cel viu, care a dat tuturor fiinţa, de slujbele cele de moarte făcătoare, ale idolilor celor urâţi şi deşerţi te-ai lepădat şi ai luat cu bucurie, Elena, Împărăţia Cerului.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu palma Ta fiind îndreptaţi, Cuvinte, întunericul necunoştinţei cel prea adânc şi viforul cumplitei nedumnezeiri au părăsit, cei ce au împărăţit prin Tine şi s-au adus la limanurile cele line ale dreptei credinţe, bucurându-se.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Vindecă inima mea cea bolnavă fără vindecare şi rănită cumplit cu muşcarea celui viclean, Fecioară, şi mă învredniceşte de vindecarea cea de la tine şi mă miluieşte pe mine cel ce nădăjduiesc întru tine, cu rugăciunile tale, Preacurată.

Condac, glasul al 3-lea:

Podobie: Fecioara astăzi pe Cel mai presus de fiinţă naşte şi pământul peştera Celui neapropiat aduce. Îngerii cu păstorii slavoslovesc, iar magii cu steaua călătoresc, că pentru noi S-a născut Prunc tânăr, Dumnezeu cel mai înainte de veci.

Constantin astăzi, cu maica sa Elena, Crucea a arătat, lemnul cel prea cinstit, care este ruşinarea tuturor iudeilor şi armă credincioşilor împăraţi asupra celor potrivnici. Că pentru noi s-a arătat semn mare şi în războaie înfricoşător.

Cântarea a 7-a

Irmos: Tinerii cei ce au mers din Iudeea în Babilon oarecând, cu credinţa Treimii, văpaia cuptorului au călcat-o, cântând: «Dumnezeul părinţilor noştri bine eşti cuvântat».

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ale Tale porunci păzind, s-a supus legii Tale Constantin. Pentru aceasta a surpat taberele celor fără de lege, strigând către Tine: Doamne Dumnezeule, bine eşti cuvântat.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Lemnul care pe toţi i-a tras din groapa pierzării, cel îngropat prin pizmă, nouă l-ai descoperit, vrednicule de minuni, pe demonii cei prea stricători îngropând în veci.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Cu fapte dumnezeieşti ţi-ai zidit inima ta Biserică lui Dumnezeu, Elena şi biserici sfinţite Lui ai zidit, unde a primit cu trupul pentru noi prea cinstitele patimi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

De bună voia mea greşind şi robindu-mă cu netrebnice obiceiuri, la milostivirea ta cea obişnuită alerg acum: mântuieşte-mă pe mine cel deznădăjduit, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu.

Cântarea a 8-a

Irmos: De şapte ori, cuptorul, chinuitorul haldeilor l-a ars nebuneşte cinstitorilor de Dumnezeu; şi văzându-i pe aceştia cu putere mai bună mântuiţi, a strigat: Pe Făcătorul şi Izbăvitorul, tineri, bine-L cuvântaţi; preoţi, lăudaţi-L; noroade, prea înălţaţi-L întru toţi vecii.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Ca şi cu o porfiră îmbrăcându-te, mărite, cu milostivirea şi ca şi cu o hlamidă cu bunele blândeţi, cu coroană pentru virtuţi te-ai împodobit, fiind cu minte desăvârşită. Şi mutându-te de pe pământ la împărăţiile cele de sus, strigi: Preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Văzându-te pe tine veselindu-te cu fiul tău, cel de Dumnezeu înţelepţit, prea lăudată Elena, întru împărăţia lui Dumnezeu, pe Hristos slăvim, cel ce ne-a arătat nouă cinstita voastră prăznuire, care ne luminează mai mult decât razele soarelui, pe noi cei ce cântăm cu credinţă: Popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Binecuvântăm pe Tatăl şi pe Fiul şi pe Sfântul Duh, Domnul.

Cât este de luminat dorul tău şi obiceiul dumnezeiesc, mărită Elena, lauda femeilor; că ajungând la locurile unde a primit cinstitele patimi Stăpânul tuturor, cu biserici prea frumoase le-ai împodobit, strigând: Popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Ochii sufletului meu cei orbiţi cu multe călcări de poruncă, luminează-i de Dumnezeu Născătoare; împacă mintea mea, rogu-mă şi inima mea cea tulburată cu desfătări de multe feluri şi mă mântuieşte pe mine cel ce strig: Preoţi binecuvântaţi, popoare prea înălţaţi pe Hristos în veci.

Cântarea a 9-a

Irmos: Spăimântatu-s-a de aceasta cerul şi marginile pământului s-au minunat, că Dumnezeu S-a arătat oamenilor trupeşte şi pântecele tău s-a făcut mai desfătat decât cerurile. Pentru aceea pe tine, Născătoare de Dumnezeu, începătoriile cetelor îngereşti şi omeneşti te slăvim.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Mormântul unde se odihneşte sfinţitul şi cinstitul tău trup, Constantine, raze de dumnezeieşti vindecări curate celor ce se apropie le izvorăşte, gonind întunericul a tot felul de patimi, şi cu lumină neînserată luminând pe cei ce te laudă pe tine.

Stih: ***Sfinţilor împăraţi, rugaţi-vă lui Dumnezeu pentru noi.***

Cu sfinţenie a ta viaţă sfârşindu-ţi, cu sfinţii acum te-ai sălăşluit, plină fiind de sfinţenie şi de luminare. Pentru aceasta totdeauna izvorăşti râuri de tămăduiri şi patimile îneci, fericită Elena, şi adăpi sufletele noastre.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Împărate cel fără început şi fără de moarte, împărăţiei celei de sus ai învrednicit pe cei ce i-ai îndreptat de demult pe pământ, cu dreaptă credinţă să împărăţească, Doamne, pe Sfânta Elena şi pe marele Constantin, care curat Te-au iubit. Pentru ale căror rugăciuni milostiveşte-Te spre noi.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin (a Născătoarei).

Pe împăratul şi Ziditorul tuturor zămislindu-L, L-ai născut, Fecioară şi iată acum ca o Împărăteasă stai înaintea Lui de-a dreapta, curată. Pentru aceasta te rog să mă izbăveşti din partea cea de-a stânga în ceasul judecăţii şi să mă împreuni cu oile cele de-a dreapta.

Sedelna, glasul al 8-lea:

Podobie: Pe Înţelepciunea şi Cuvântul în pântecele tău zămislind, lumii ai născut pe Cel ce ţine toate, Maica lui Dumnezeu, şi în braţe ai avut pe Cel ce cuprinde toate, pe Dătătorul de hrană al tuturor şi Făcătorul făpturii şi Domnul. Pentru aceasta, te rog, prea curată Fecioară, şi cu credinţă strig către tine ca să mă izbăveşti de greşeli când va fi să stau înaintea feţei Ziditorului meu. Stăpână Fecioară curată, ajutorul tău atunci să-mi dăruieşti, că toate le poţi, câte le voieşti.

Simţirile întinzându-ţi spre cer şi semuind podoaba stelelor şi dintr-însele cunoscând pe Domnul tuturor, arma Crucii în mijloc a strălucit, scriind: întru aceasta vei birui şi puternic vei fi. De unde deschizându-ţi ochiul sufletului tău, Scriptura ai citit şi acea închipuire ai cunoscut, Constantine prea cinstite. Roagă pe Hristos Dumnezeu, iertare de greşeli să dăruiască, celor ce prăznuiesc cu dragoste sfântă pomenirea ta.

Părintele Sergiu Roşca - Predică la Sfinţii împăraţi Constantin şi Elena, întocmai ca apostolii

Iubiţi credincioşi, Sfinţii pe care îi prăznuim astăzi au trăit în urmă cu aproape 1700 de ani şi anume la începutul veacului al IV-lea al erei noastre, primul, adică Sfântul Constantin fiind împărat al Imperiului Roman, iar mama sa Elena a fost împărăteasă, fiind soţia împăratului Constantiu Cloru. în acea vreme, marele Imperiu Roman, care cunoscuse atâtea momente de glorie, era confruntat cu tot felul de tulburări, atât în interior, cât şi în exterior şi era condus de doi împăraţi, unul în apus, cu capitala la Roma, iar altul în orient, cu capitala în cetatea Nicomidiei din Asia Mică, astăzi o localitate în Turcia.

La începutul veacului al IV-lea şi anume în anul 306, murind împăratul Constantiu Cloru, o parte din armata romană îl alege ca împărat pe fiul său Constantin. Dar el nu şi-a putut întinde stăpânirea peste toate ţinuturile stăpânite de tatăl său, din cauză că o altă parte a armatei l-a sprijinit pe un alt pretendent la tron, anume pe Maxenţiu, care s-a şi instalat ca împărat în Italia, la Roma.

Maxenţiu s-a dovedit însă un conducător aspru, aducând multă suferinţă locuitorilor cetăţii eterne şi celor din întreaga peninsula italică, încât romanii n-au găsit altă salvare decât să-l cheme în ajutor pe împăratul Constantin, care stăpânea ţinuturile din apusul Europei, unde se găsesc astăzi Spania, Anglia, Belgia şi o parte din Franţa.

În anul 312 s-a declarat război între cei doi împăraţi. Maxenţiu, stăpânitor în Italia şi Africa, avea o armată mult mai numeroasă decât a împăratului Constantin. Istorici însemnaţi din acea vreme, cum au fost Eusebiu de Cezareea şi Lactantiu, scriu în cărţile lor că împăratul Constantin, ajungând cu trupele sale la graniţa teritoriilor stăpânite de Maxenţiu, înainte de a se da lupta hotărâtoare, s-a rugat zeilor păgâni - căci el încă nu era creştin - să-i ajute în luptă.

Pe când se ruga, el a avut o minunată vedenie, care s-ar părea de necrezut. Consemnează astfel istoricul Eusebiu: ***"Nimeni nu trebuie să stea la îndoială de a crede, deoarece însuşi acest împărat mi-a istorisit-o mult timp după aceea, când am avut cinstea de a-i plăcea".*** El, adică împăratul Constantin - scrie mai departe istoricul - asigură că a văzut pe cer, ziua în amiaza mare, o cruce luminoasă cu inscripţia "**În hoc signo vinces**", adică **prin acest semn vei birui**. Această vedenie a văzut-o împăratul, cât şi garda ce-l însoţea.

Vedenia l-a impresionat atât de mult pe împăratul Constantin, încât din acel moment se gândea numai la ea. În noaptea următoare, împăratul Constantin avu în somn o altă vedenie şi anume i se arată chiar Mântuitorul Iisus Hristos, poruncindu-i să facă steag în chip de cruce şi să-l poarte în războaie, spre a fi apărat de primejdii.

Sculându-se din somn, Constantin povesti acestea sfetnicilor săi şi chemând argintarii şi giuvaergiii - scrie acelaşi istoric - se aşeză în mijlocul lor, le desena semnul pe care îl văzuse şi le porunci să facă un steag la fel, împodobit cu aur şi pietre scumpe. Acest steag a fost văzut, nu numai de istoricul Eusebiu de Cezareea, dar şi de zeci de mii de soldaţi. Fiind deci lămurit în vis asupra semnificaţiei acestui semn minunat, împăratul Constantin dă ordin să se coase semnul Sfintei Cruci pe steagurile armatei şi începând lupta, el ieşi biruitor, iar adversarul său Maxenţiu s-a înecat în timpul luptei în râul Tibru, care trece prin Roma.

Fiind încredinţat că biruinţa pe care a dobândit-o asupra lui Maxenţiu se datoreşte ajutorului dat de Dumnezeul creştinilor, în 313 a dat cunoscutul Edict de la Milan, prin care s-a acordat libertate religioasă tuturor cultelor, prin urmare şi celui creştin, care până atunci fusese prigonit în imperiul roman, aproape 300 de ani. Totodată, s-au restituit creştinilor averile confiscate şi locaşurile de cult, dându-i-se cultului creştin, adică Bisericii creştine, posibilitatea de a se dezvolta în pace, fără frică de vreo prigoană.

Întrucât în partea de răsărit a imperiului roman, unde stăpânea cumnatul său Licinius, acest decret de libertate religioasă nu s-a aplicat, creştinii fiind încă prigoniţi, din această cauză, precum şi din altele, a început, pe la anul 324, un război între aceşti doi împăraţi, război care s-a terminat cu victoria lui Constantin, care a rămas astfel singur împărat peste tot imperiul.

Victoria sa însemna triumful creştinismului. Constantin a avut faţă de celelalte credinţe o atitudine binevoitoare, fără să jignească păgânismul, care era încă în floare. El proceda cu mult tact şi înţelepciune în luarea de măsuri favorizatoare

pentru creştinism şi de constrângere, pe nesimţite, pentru păgânism. În tot timpul domniei sale, el a păstrat demnitatea pe care o aveau şi alţi împăraţi păgâni, demnitatea de mare preot sau arhiereu păgân şi nu s-a lăsat formal de păgânism, decât pe patul de moarte, în anul 337, când a primit botezul în Nicomidia, de la episcopul Eusebiu.

Domnia împăratului Constantin a constituit o răscruce în istoria Bisericii creştine, prin măsurile şi legiuirile date în favoarea ei. Printre altele, el acordă Bisericii puterea de a elibera pe sclavi şi dreptul să judece pe cei ce nu doreau să fie judecaţi după legile statului. El lua parte activă la conducerea afacerilor bisericeşti, numindu-se episcop al treburilor din afară ale Bisericii.

Totodată, el decretă duminica, zi de repaus pentru întreg Imperiul Roman, oprind în acelaşi timp pedeapsa cu moartea prin răstignire, dând Bisericii dreptul de a moşteni o parte din averea celor care mureau fără moştenitori. Pentru ca să înlesnească răspândirea creştinismului, el a mutat capitala imperiului în oraşul Bizanţ, pe ţărmul Bosforului, din care făcu o mândră cetate, care i-a purtat numele - Constantinopol - astăzi fiind sediul Patriarhiei Ortodoxe de Răsărit.

În acest oraş, ca şi în multe alte oraşe din imperiu, împăratul a înlesnit acţiunea de zidire a unor biserici creştine, care să rivalizeze în frumuseţe cu cele mai renumite temple păgâne. Tot din iniţiativa împăratului Constantin, s-a ţinut cel dintâi sinod ecumenic al întregii Biserici creştine, la Niceea, în anul 325, care a luat multe hotărâri importante pentru Biserică, formulându-se, printre altele, şi primele şapte articole din Simbolul de credinţă, împăratul Constantin a arătat o grijă deosebită faţă de toţi supuşii imperiului, în special faţă de cei oropsiţi şi nevoiaşi. ***Prin toate acestea, el s-a învrednicit, cu drept cuvânt, să fie numit Constantin cel mare, iar Biserica noastră creştină, 1-a declarat sfânt pentru faptele sale nemuritoare.***

În toate acţiunile sale, împăratul Constantin a fost susţinut de mama sa, împărăteasa Elena, care a avut o înrâurire binefăcătoare asupra fiului său.

- ***De numele ei este legată aflarea Sfintei Cruci, pe care a fost răstignit Mântuitorul Iisus Hristos.***
- ***Din îndemnul ei s-au făcut cercetări amănunţite, s-a dărâmat templul păgân ce se zidise după răstignirea Mântuitorului pe muntele Golgota şi sub temelia lui s-a aflat, păstrat neatins, Sfântul Mormânt, săpat în stâncă şi nu departe de el, după alte săpături, au fost găsite cele trei cruci de lemn de cedru, una a Mântuitorului şi celelalte două ale celor doi tâlhari.***

După ce a fost identificată crucea pe care a fost răstignit Mântuitorul, printr-o vindecare miraculoasă a unei femei, grav bolnave, prin atingerea ei de aceasta, Sfânta Cruce a fost înălţată de către Patriarhul Macarie al Ierusalimului, în văzul a zeci de mii de credincioşi, în ziua de 14 septembrie anul 335 şi aşezată în Biserica Sfântului Mormânt din Ierusalim. Tot la locurile sfinte, împărăteasa Elena a înălţat biserici pentru închinarea pelerinilor, inzestrându-le cu tot ce era necesar.

Iubiţi credincioşi, acestea sunt, pe scurt, viaţa sfinţilor pe care îi sărbătorim astăzi şi faptele lor, pentru care Biserica a aşezat în rândul sfinţilor şi pomeneşte cu laude pe împăratul Constantin şi pe maica sa Elena, ale căror chipuri le găsim zugrăvite în toate bisericile creştine ortodoxe.

Biserica noastră îi cinsteşte nu pentru coroana lor pământească, pe care timpul a risipit-o, ci pentru cununa cea cerească, nepieritoare, pe care şi-au agonisit-o prin credinţă şi faptele lor. ***Prăznuindu-i aşa cum se cuvine, prin rugăciuni şi cântări de laudă, ca pe nişte bineplăcuţi ai lui Dumnezeu, care sălăşluiesc acum în locaşurile de sus, să căutăm întotdeauna, să luăm ca armă de scut şi de apărare, crucea Domnului şi cu puterea ei să alungăm toate ispitele şi tot răul, aşa cum sfinţii pe care îi prăznuim astăzi, au biruit cu ajutorul Sfintei Cruci toată puterea vrăjmaşului.***

În acelaşi timp, ***să-i chemăm în ajutor, prin rugăciunile noastre, rugându-i să mijlocească către Bunul Dumnezeu, cererea noastră pentru ocrotirea Sfintei noastre Biserici, pentru o viaţă mai bună, pentru liniştea şi pacea întregii lumi şi pentru mântuirea sufletului, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin!***

Bucură-te, Sfinte împărate Constantin, prietenul lui Dumnezeu cel curat cu inima şi luminat cu sufletul!

Bucură-te, Sfântă împărăteasă Elena, rază de soare!